

RESSENYA LLIBRE RECOMANAT

'Feminisme en píndoles'

Un assaig per a aplicar la coeducació a les aules i una lectura entretinguda que incita a l'anàlisi dels fets i a prendre part activa per a transformar les conductes masclistes.

Autora Amparo Zacarés

Assaig

Editorial Fineo

Madrid 2021

<https://editorialfineo.es/publicacion/feminismo-en-pildoras/>

En aquest assaig l'autora ha fet adaptació dels articles que ha anat publicant en els últims anys, en el diari Llevant de Castelló, sobre qüestions feministes: exposició de problemàtiques i denúncies que a cada moment suscitaven fets concrets.

Cada píndola feminista d'aquest llibre conté els principis actius per a ser eficaç i avançar cap al feminisme, cap a la igualtat entre dones i homes. En cadascuna es concentren grans continguts, que són fàcils d'assimilar, pel seu llenguatge àgil i per l'extensió a una o dues pàgines. Així entren en el nostre pensament i ànima per a informar-nos, sorprendre'ns i a vegades també emocionar-nos.

Arriben en un moment de malaltia social evident, per a contrarestar efectes nocius quan ens envaeixen violències i manipulacions. Aquestes píndoles se'ns ofereixen com un remei que dona clarividència als fets i ens ajuda a reconèixer errors, els petits símptomes que auguren una malaltia greu irremeiable, o pitjor encara que acabe en la mort, no sols físicament amb els feminicidis, sinó com a moviment social. Són píndoles aliades que a vegades ens recorden en quin grau de feblesa ens trobem i ens assenyalen el remei.

La coeducació tal com Amparo ens la presenta, ens obre la porta del passat, reconeixent l'herència històrica, però també ens parla de l'època més recent per a obrir la ment a noves expectatives, a nous fets, a ser conscients que la violència de gènere afegeix noves formes d'expressió entre la gent jove i que com tantes vegades el sistema porta, en el cas de les adolescents, a acceptar algunes d'aquestes violències.

La coeducació ha de passar ineludiblement per una fase reflexiva i d'autoconsciència, de ser capaces d'adonar-nos què és el que ens està passant al nostre voltant, encara que no siguem nosaltres les protagonistes. D'aquesta manera, el professorat pot dirigir l'ensenyament cap a una implicació directa, a manera de contrapunt, quan observem pràctiques masclistes. Cal agafar el compromís individual transformador i ser capaços, en moments de feblesa, de buscar aliances i recursos a l'abast. És l'hora de deixar a part autoculpabilitats en solitari i avançar en la denúncia de manera directa dels fets masclistes assenyalant els agressors i les males pràctiques. El nostre gra de sorra amb la petita (o gran) crítica de disconformitat, si està ben argumentada, pot comunicar-la a un company o a una companya, en privat o en públic i pot fer repensar els fets a les altres i que les que opinen com tu, puguin aixecar també la veu. Per això hi ha claus en la coeducació de cara a actuar a les aules: llegir per a saber, crear un esperit crític documentant-se i crear-se una opinió pròpia que pugui transmetre.

En cada píndola Amparo ens obre una porta a una parcel·la de coneixement, però també a investigar i aprofundir en el tema, ens suggereix la lectura d'algun llibre i ens fa reflexionar per a poder fer-nos nous plantejaments ideològics o d'acció.

En cada píndola trobem documentació legislativa, suggeriment de lectures, referències d'històriques, els pensaments de les quals ens són vàlides avui dia. I en acabar d'ingerir la píndola arriba no sols les preguntes de comprensió del text que fixen l'atenció en qüestions clau, sinó que ens motiva a la recerca de més informació i a la reflexió individual sobre el tema que ocupa.

Les primeres píndoles introdueixen el tema de la coeducació i com ha evolucionat dins del sistema educatiu, tema que es pot aprofundir després en un debat concretant-lo en el sistema educatiu general o del nostre territori o simplement relacionant-lo en el nostre context actual de l'aula.

Hi ha uns certs articles que apel·len directament al professorat perquè actuem davant la manca d'alfabetització en gènere, alfabetització audiovisual o alfabetització digital. Ens posen en avís per a alertar-nos que hem de ser conscients de la manipulació que pot haver-hi darrere d'unes certes imatges, d'uns certs missatges de les xarxes socials, i en general d'idees, i prejudicis que reproduïxen patrons masclistes violents i mirades androcèntriques.

La transformació social es produeix quan som capaces d'adonar-nos dels errors i reaccionem activament per a canviar-los de la millor manera possible: canviant els nostres costums, intentant no caure en paranys i tenint una mirada atenta portant les ulleres violeta, la visió de gènere. Però també és cert que per a aconseguir un comportament actiu i transformador ens hem de proveir d'una eina fonamental: 'l'apoderament' o 'l'agència'. Aquest s'assoleix sens dubte des del mateix convenciment del teu ideari conformat a través de lectures i reflexió, de constatació de fets, de relats pròxims que t'arriben i es debaten, a través de l'observació...

Amparo ens ha preparat una valuosa secció pedagògica al final del llibre. La pedagogia ens ajuda en aquest procés transformador de la lluita feminista, és la que ens permet arribar de la teoria a la pràctica, de la generalització i conceptes fins a la concreció d'aula. De plantejar-nos quina és la millor manera de fer arribar els missatges i que aquests es compreguen i perduren. Cal buscar micropíndoles quotidianes que podem compartir en debats sobre experiències viscudes i que han donat bon resultat. Com a professores i professors hem de ser conscients d'aquesta eina, la coeducació, que tenim a les nostres mans. És un repte pel professorat arribar a tenir la capacitat de portar a la pràctica el fet de trencar amb els estereotips, d'utilitzar un llenguatge inclusiu en la parla i en els escrits, ampliar el currículum per a introduir referents de dones en tots els àmbits del saber, de tenir una mirada de gènere quan triem un llibre de text, una lectura, un audiovisual... i tantes altres pràctiques que podem anar descobrint en la nostra pràctica docent diària.